

סקירה כללית

יורם צביאלי - מו"פ ערבה.

עגבניות

אזור הערבה הינו בעל פוטנציאל גבוה לגידול עגבניות הן בשטח הפתוח והן במבנים, לשוק המקומי וליצוא, וזאת מבחינת רמות הקרינה, הטמפרטורה והלחות, בעונת הגידול העיקרית - בחורף.

גידול העגבניות בשטח פתוח לשוק המקומי הינו גידול מסורתי בערבה. בהיותו "גידול מכסה", היקף שטחיו יציב וכולל כ-2200 דונם מהערבה הדרומית ועד כיכר-סדום. הזנים המסחריים העיקריים בשטח פתוח הינם פק' 68, פק' 38, 837, ו-4127. בנוסף לזנים אלו, ולאחר שבלט בנסיונות קודמים, ניכנס השנה לגידול מסחרי גם הזן 5656 וזכה להצלחה בגידול ובשיווק.

שטח גידול העגבניות ליצוא בבתי צמיחה בערבה גדל השנה והגיע ל-243 דונם (סה"כ ארצי 2816 דונם). הזן ר' 144 התבסס כזן עיקרי (70% מהשטח בערבה) על חשבון הזן הותיק פק' 121. גידול נוסף בשטח העגבניות בבתי צמיחה בערבה, מוטל בספק בשל ההשקעה הגבוהה ומגבלת ימי העבודה הרבים הנדרשים לדונם מחד והירידה הנמשכת בתמורה מיצוא מאידך, כמפורט בטבלה 1.

טבלה 1 - עגבניות בתי צמיחה לייצוא - עונות 90/91 - 87/88

מחיר פר"ב לטון \$	כמות (טון)		שטחי גידול (דונם)		
	סה"כ ארצי	ערבה	סה"כ ארצי	ערבה	עונה
1900	4325	148	939	34	87/88
1600	3611	319	2013	95	88/89
1500	8971	960	1808	119	89/90
1300	10167	776	2816	243	90/91

חלקות עגבניות רבות בערבה, בשטח פתוח ובבתי צמיחה נפגעו השנה בצורה קשה מוירוס צהבון האמיר כאשר פגיעה זו באה לידי ביטוי בירידה ביבול. גורם מחלה בולט נוסף הינו רקבון הכתר (פוזריום קראון-רוט), בעיקר בשטחי כיכר-סדום.

בעונה זו נמשכה עבודת מטפחי העגבניות בתחנות הנסיונות בערבה לבחינת זנים המתאימים לבתי צמיחה ולשטח פתוח וביניהם העמידים לוירוס צהבון האמיר או רקבון הכתר, כאשר זנים עמידים עשויים להיות הפתרון הטוב ביותר למלחמה בנגעים קיומיים אלו. כמו כן נבדקה שיטה להדברה ביולוגית של רקבון הכתר.

כמידי שנה, נערכו מבחנים ותצפיות בזנים חדשים בשטח פתוח ובבתי צמיחה אותרו זנים בעלי פוטנציאל יבול רב ופרי גדול ואיכותי לייצוא ולשוק המקומי.

עבודות אלו מתוכננות להימשך גם בעונה הבאה.

חצילים

באזור העברה שוררים תנאים טובים לגידול חצילים לייצוא בעונת החורף. גידול החצילים בשטח פתוח בערבה נתון לתנודות מידי שנה ושנה. בעונת 90/91 הגיע לכ-200 דונם. שטח החצילים בבתי צמיחה גדל והגיע בעונה זו לכ-50 דונם. כאשר תוצרת בתי הצמיחה מועדפת בשוק ובייצוא (טבלה 2). התבססות הענף והרחבת השטחים תלויה בעיקר בפיתוח השיווק ובמחירי יצוא טובים מחודש נובמבר עד אפריל.

טבלה 2 - שיווק חצילים ליצוא מהערבה עונת 90/91

<u>מחיר פו"ב \$ לטון</u>	<u>טון</u>	
990	160	שטח פתוח
1050	258	בתי צמיחה

במסגרת מו"פ נבדקו השנה זנים וטיפולים שונים, סוגי הורמונים ואופן
יישומם להגדלת יבול החצילים בבתי צמיחה ולשיפור איכותו.